

**PARKERE
EIGEN RISI
VALLEN
TAKKEN**

'Burgerparticipatie mag geen doel op zich zijn'

Baarnse wethouder zoekt de balans tussen verbinden en besturen

Ze is van oorsprong Baarnse. Toch laat de 35-jarige CDA-wethouder Mariska de Koning-van Ginkel zich naar eigen zeggen nauwelijks leiden door nostalgische mijmeringen over haar jeugd in de Veluwe gemeente. 'Soms meen ik nog de anijslucht te ruiken van oude De Gruijter-fabriek, waar vroeger de muisjes werden gemaakt.' Maar emotie en nostalgie vindt ze geen goede leidraad voor goed bestuur. 'Daar zijn vooral vakkennis en een helicopterview voor nodig.'

Auteur: Paul van der Sneppen

OP DE FIETS

Als de emoties in Baarn hoog oplopen, gaat het niet zelden om bomen. 'Bomen zijn emotie', weet De Koning inmiddels uit ervaring. Dat de gemeente net als de burgers bomen belangrijk vindt, spreekt uit het bomenbeleid. 'Dat is uiterst behoudend waar het gaat om kappen. En waar toch wordt gekapt, wordt een nieuwe boom geplaatst. Als dat niet op dezelfde groeiplaats mogelijk is, volgt een storting in het bomenfonds, zodat elders in de gemeente een vervangende boom kan worden geplaatst.'

Trottoirs

De eerste stop op onze route is in de Oosterstraat. Hier wordt duidelijk voor welke lastige keuzes De Koning zich gesteld ziet als het gaat om het behoud van bomen. De majestueuze historische bomen drukken stoeptegels en trottoirbanden op. Weg- en trottoirgebruikers vechten hier met de bomen om de beschikbare vierkante meters leefruimte.

In de Oosterstraat heeft de gemeente ervoor gekozen om enkele groeiplaatsen te bedekken met Terragryn, een ademende en vochtdoorlatende korrelpasta. 'Een dure oplossing', zegt De Koning erbij. 'Per groeiplaats kost deze oplossing circa 500 euro. Het voordeel is wel dat de hele groeiplaats nu verhard is en de boom dus feitelijk minder ruimte inneemt.'

'Bomen zijn emotie'

Begroting

Baarn telt al decennialang tussen de 24.000 en 25.000 inwoners. Die wonen in een zeer groene gemeente met bijna 1.440 hectare bos en 80 hectare overig groen. Het onderhoud aan al dat groen komt voor een belangrijk deel voor rekening van twee boomverzorgers en drie begraafplaatsbeheerders, die in dienst zijn van de gemeente. Het dagelijks onderhoud van de plantsoenen wordt uitgevoerd door medewerkers van het werkvoorzieningschap Eemfors. Zij schoffelen, snoeien, maaien en ruimen zwerfvuil op. Op een begroting van 3,9 miljoen euro per jaar geeft De Koning ongeveer 1,3 miljoen uit aan het onderhoud van openbaar groen. Dat is evenveel als ze beschikbaar heeft voor de wegen in haar gemeente.

De emoties rondom dat openbaar groen kennen twee gezichten. Enerzijds tonen de inwoners van Baarn tonen zich betrokken: 'Ze bewijzen het groen in hun gemeente niet enkel lippendienst. Er zijn tal

van voorbeelden van burgerparticipatie in het red- den en behouden van het groene cultuurgoed van onze gemeente', vertelt de wethouder.

Toorn

Maar die emotie kent ook een ander gezicht. Wie aan Baarnse bomen komt, roept al snel de toorn van Baarnaren over zich af. 'Daar krijg ik vanmid- dag mee te maken. Na onze fietstocht heb ik een afspraak met omwonenden van het Hoge Bomen

Bos. Daar is veel ophef ontstaan over onderhouds- werk dat we in het bos willen uitvoeren.' De Koning moet nu met boze en verontruste omwonenden aan tafel, om, zoals ze het zelf uitlegt, 'broodjeap- verhalen' uit de wereld te helpen. Bij een aantal bewoners is het idee ontstaan dat er waarde- volle bomen gekapt worden in het gekoesterde stadspark. Ook doen er geruchten de ronde dat er bouwplannen bestaan voor de locatie. 'En dat allemaal naar aanleiding van op stapel staande

OP DE FIETS

onderhoudswerkzaamheden, bedoeld om de bomen meer lucht en licht te geven. Daarbij wordt een aantal zieke bomen verwijderd. Verder zijn het vooral snoei- en opruimwerkzaamheden.'

De wethouder trekt lering uit de kwestie. 'We heb- ben in de communicatie gaten laten vallen en daar betalen we nu een prijs voor.' De tweede stop op de rondtocht door Baarn is in het Rode Dorp. Daar wil De Koning laten zien dat het de gemeente Baarn lukt om juist wél goed te communiceren over het groenbeleid.

'Hoogteverschillen maken Baarn extra gevoelig voor overstromingen'

Tuindorp

Het Rode Dorp is een typische tuindorpwijk uit het begin van de twintigste eeuw. In 2010 verierf het de status van beschermd dorpsgezicht vanwege bijzondere cultuurhistorische, stedenbouwkundige en architectuurhistorische waarden. De woningen, van oorsprong arbeiderswoningen, zijn opgetrok- ken in de stijl van de Amsterdamse School. Een belangrijk onderdeel van het beschermd dorpsgezicht zijn de grote kastanjabomen in de wijk. Maar liefst 20 van de in totaal 21 bomen zijn ten prooi gevallen aan de kastanjabloedingsziekte. 'Twee hebben we weten te redden met een warm- tebehandeling; de rest moet gekapt. Dit natuurlijk tot groot verdriet van de wijkbewoners. De kwestie maakte veel emoties los.'

Samenspraak

Dat heeft geleid tot intensieve samenspraak met bewoners over het vervangingsplan voor de bomen. 'Een vertegenwoordigingsgroep van een handjevol buurtbewoners heeft samen met een landschapsarchitect nieuwe bomen gekozen. Om de landschapswaarde van de te vellen bomen recht te doen, is gekozen voor bomen van fors formaat, 30 tot 35 centimeter in omtrek. We willen in een beschermd dorpsgezicht niet met twijgen aankomen.'

Dat de samenspraak met omwonenden vruchtbaar is geweest, blijkt onder meer uit de wijze waarop

de bomen worden gefinancierd. 'De bewoners hebben voor een kostbare oplossing gekozen. Ze toonden er begrip voor dat dit niet helemaal uit het reguliere budget van de gemeente bekostigd kan worden en hebben daarom aangeboden een deel zelf te financieren via crowdfunding.'

Woningcorporatie

Aldus geschiedde. Bewoners van het Rode Dorp zetten tal van acties op om geld op te halen voor de vervangende bomen. Dat ontsnapte niet aan de aandacht van woningbouwcorporatie Eemland, die nog steeds een aantal woningen in 'het dorp' in bezit heeft. 'De woningbouwcorporatie heeft uit eigen beweging aangeboden om ook een flinke duit in het zakje te doen.'

De Koning typeert zichzelf graag als iemand die mensen wil verbinden. Ze kijkt daarom met voldoening terug op het traject dat ze met de bewoners van het Rode Dorp heeft afgelegd. 'Hier hebben we burgerparticipatie heel mooi in het traject meegenomen. Dat was ook nodig, onontkoombaar eigenlijk, met zoveel emoties die er loskwamen. We hebben dat samen goed opgelost. Als gemeente hebben we het traject aan de voorkant goed geregeld en dat heeft uiteindelijk zijn vruchten afgeworpen.'

Burgerparticipatie

Toch zet de wethouder ook kritische noten bij burgerparticipatie. 'Het mag geen doel an sich zijn. Burgerparticipatie is een mooi instrument om mensen te verbinden en om te proeven wat er leeft in de gemeente.' Maar als het aan De Koning ligt, moeten bestuurders de verantwoordelijkheid voor het dagelijks bestuur van hun gemeente toch écht een beetje aan de borst houden, zeker als het gaat om emotioneel beladen onderwerpen als bomen en openbaar groen. 'Bewoners reageren

vaak vanuit emotie, omdat ze zelf op een bepaalde plek wonen of herinneringen koesteren aan een locatie. De specialisten die we inhuren, kijken echter met verstand van zaken naar problemen en mogelijke oplossingen. Ze hebben ook meer afstand en overzicht. Daar heb ik als bestuurder meer houvast aan.'

De volgende stop op de fietsroute door Baarn is bij het kruispunt waar de Zandvoortweg de Thorbeckelaan kruist. Daar staren we in een diep gapend gat in de weg. Hier wordt gewerkt aan het nieuwe rioleringsplan van de gemeente Baarn. 'Overall waar de weg opengebrouwen wordt, wordt meteen een gescheiden rioleringsstelsel aangelegd', vertelt de wethouder, terwijl ze met de voeten in stevige laarzen gestoken haar fiets door de modder op de werklocatie ploegt.

Klimaatadaptatie

Het scheiden van de waterstromen is een belangrijk onderdeel van het klimaatadaptatieplan van de gemeente. Hemelwater wordt zoveel mogelijk op natuurlijke wijze gebufferd. Het afvalwater van woningen wordt via het rioleringsstelsel afgevoerd. Om de capaciteit van de natuurlijke waterbuffering te optimaliseren, doet de gemeente ook mee aan de landelijke Operatie Steenbreek. Waar mogelijk wordt verharding vervangen door openbaar groen of door meer poreuze materialen met meer buffercapaciteit. Ook daarbij is het belangrijk om de inwoners van Baarn te betrekken, vindt De Koning. 'Vooral in de arbeiderswijken zien we nog veel betegeling, die we graag door groen zouden willen vervangen. Dat vergt samenspraak.'

Overstromingen

Klimaatadaptatie is speerpuntbeleid in Baarn. De gemeente mag dan wel hoog gelegen zijn op de Utrechtse Heuvelrug, ze is zeker niet vrij van over-

stromingen. Juist door de vele hoogteverschillen in het terrein is het beheersen van het hemelwater een grote uitdaging. 'Bij een flinke hoosbui zie je het water hier en daar letterlijk door de straten stromen', vertelt De Koning.

Twee van die straten zijn de Sophialaan en de Gerrit van der Veenlaan. Beide komen uit op het Stationsplein, een van de laagstgelegen plaatsen van Baarn. De overstroming van het plein haalde in 2014 het landelijke nieuws, toen ook de net gerestaureerde koninklijke wachtkamer op het NS-station onderliep. De gloednieuwe houten vloeren van deze monumentale wachtkamer waren meteen rijp voor de sloop.

Zandzakken

De overstromingsproblematiek op het Stationsplein bleek hardnekkig. 'We hebben veel gedaan om de natuurlijke waterbuffering in de omgeving te stimuleren en de waterafvoer te verbeteren. In Hoog Baarn is alle riolering al afgekoppeld. Omliggende straten met een groot hoogteverschil zijn voorzien van waterremmende drempels en extra afvoergoten, om water naar het aanliggend groen te dwingen.' Maar het heeft jaren geduurd om grip te krijgen op de situatie. Bij noodweer worden nog steeds de zandzakken tevoorschijn gehaald. Als de wethouder, op het Stationsplein aangekomen, van de fiets stapt, blijken de zandzakken bij de koninklijke wachtkamer net weggehaald.

Be social

Scan of ga naar:

www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-7367